

Типові помилки замовників при закупівлі паперу офісного. Узагальнена практика АМКУ

Пропонуємо розглянути [узагальнену практику Антимонопольного комітету України \(АМКУ\) щодо розгляду скарг під час закупівель паперу офісного, яку нещодавно оприлюднили на офіційному вебпорталі Антимонопольного комітету України](#). У статті розкажемо, які поширені порушення під час закупівель паперу офісного допускають замовники та наведемо приклади рішень Комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Комісія).

У 2023 році до органу оскарження надійшло 220 скарг щодо процедур закупівель паперу офісного, 150 з яких були задоволені повністю або частково відповідним рішенням Комісії. Зауважимо, що 65 скарг (із загальної кількості скарг, що надійшли до Комітету) стосувались саме умов тендерної документації.

Поширені порушення під час закупівель паперу офісного

Найбільш поширеними підставами для оскарження умов тендерної документації щодо закупівлі офісного паперу є:

встановлення замовниками в тендерній документації характеристик предмета закупівлі в частині надання / підтвердження інформації про необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі, яким відповідає продукція лише одного виробника;

встановлення замовником таких вимог, за яких відсутня можливість для учасників запропонувати еквівалент продукції (встановлення конкретних технічних показників: маси, непрозорості, вологи, білизни, щільності тощо без зазначення меж відхилення (допуску, похибки тощо));

встановлення в тендерній документації вимог, що показники еквівалента повинні бути «не гіршими» від характеристик предмета закупівлі, без визначення критеріїв цього поняття.

1. Відсутність щонайменше двох виробників

Приклади рішень Комісії, відповідно до яких встановлено відсутність щонайменше двох виробників, продукція яких відповідає умовам тендерної документації за технічними характеристиками:

замовник не надав документів, які підтверджують наявність щонайменше двох виробників, продукція яких відповідає умовам документації (рішення від 19.10.2023 № 16764-р/пк-пз (UA-2023-10-05-014730-а); рішення від 18.05.2023 № 6853-р/пк-пз (UA-2023-05-04-012052-а));

замовник за окремими позиціями не підтвердив наявності щонайменше двох виробників, продукція яких відповідає умовам документації (рішення від 11.07.2023 № 10384-р/пк-пз (UA-2023-06-19-001710-а)).

За нагоди ознайомтеся з матеріалом [«Проблема „двох виробників“ у скаргах на тендерну документацію»](#).

Приклади рішень Комісії, відповідно до яких встановлено наявність двох виробників, продукція яких відповідає умовам тендерної документації за технічними характеристиками:

замовник на розгляд Комісії надав документи (паспорти якості, сертифікати якості тощо) та спростував інформацію щодо відповідності технічним вимогам документації в частині продукції виключно одного виробника (рішення від 07.09.2023 № 14281-р/пк-пз (UA-2023-08-15-006270-а); рішення від 01.08.2023 № 11841-р/пк-пз (UA-2023-07-13-009790-а)).

Читайте також [«Прив'язка замовника до одного виробника: правильно чи ні?»](#).

2. Встановлення надмірних вимог щодо наявності матеріально-технічної бази

Найбільш поширене порушення під час закупівель паперу офісного в частині встановлення кваліфікаційних критеріїв є встановлення надмірних вимог щодо наявності матеріально-технічної бази, зокрема:

необхідність підтвердження наявності транспорту (вимоги до кількості та виду транспортних засобів, переліку документів на підтвердження наявності транспортних засобів тощо);

необхідність підтвердження наявності складів, приміщень, торгових точок,

розташованих на території окремого населеного пункту (міста, області тощо).

Приклади рішень Комісії:

від 07.09.2023 № 14281-р/пк-пз (UA-2023-08-15-006270-а);

від 07.09.2023 № 14289-р/пк-пз (UA-2023-08-22-009714-а);

від 20.09.2023 № 15052-р/пк-пз (UA-2023-09-06-006814-а).

Ознайомтесь також зі статтею [«Визначення „технології“ для підтвердження відповідності кваліфікаційному критерію»](#).

3. Оскарження умов тендерної документації на закупівлю офісного паперу в частині встановлення інших (додаткових) вимог

Найбільш поширеними підставами для оскарження умов тендерної документації на закупівлю офісного паперу в частині встановлення інших (додаткових) вимог є вимоги щодо надання учасниками у складі тендерних пропозицій документів безпосередньо від виробника продукції або документів, завірених безпосереднім виробником (без альтернативи — від офіційного представника, дилера, дистриб'ютора тощо).

Приклади рішень Комісії:

від 24.07.2023 № 11199-р/пк-пз (UA-2023-07-04-009147);

від 08.08.2023 № 12341-р/пк-пз (UA-2023-07-26-011748-а);

від 11.07.2023 № 10384-р/пк-пз (UA-2023-06-19-001710-а).

4. Вимоги щодо необхідності підтвердження відповідності учасника вимогам ISO

До оскаржень умов тендерної документації в цій частині призводить також встановлення замовниками в тендерній документації вимог щодо необхідності підтвердження відповідності учасника вимогам ISO, які не стосуються предмета закупівлі, та / або видані сертифікати відповідності ISO саме на ім'я учасника, а також вимог про те, що сертифікати ISO мають бути видані органом, акредитованим Національним агентством з

акредитації України; надання міжнародних сертифікатів FSC тощо.

Приклади рішень Комісії:

від 08.08.2023 № 12341-р/пк-пз (UA-2023-07-26-011748-а);

від 07.09.2023 № 14281-р/пк-пз (UA-2023-08-15-006270-а);

від 07.09.2023 № 14289-р/пк-пз (UA-2023-08-22-009714-а).

Читайте також статтю [«Сертифікація ISO: практика Органу оскарження»](#).

5. Порухення, які вчиняються замовниками після розгляду й оцінки тендерних пропозицій учасників процедур закупівель офісного паперу

Аналізуючи практику розгляду Комісією скарг щодо оскарження рішень замовників щодо відхилення тендерних пропозицій та визначення переможця процедури закупівлі, слід звернути увагу на такі порушення з боку учасників закупівель:

невідповідність технічних характеристик товару, що пропонується учасником, вимогам, встановленим у технічній специфікації замовника;

ненадання окремо інформації та документів, що підтверджують відповідність предмета закупівлі технічним, якісним, кількісним характеристикам предмета закупівлі, встановленим замовником (надається лише інформація без документального підтвердження);

відсутність підтвердження відносин з виробником / представником / дилером тощо, гарантій виробника та інше (якщо така вимога була встановлена в тендерній документації та не була оскаржена суб'єктом господарювання до органу оскарження у відповідні строки).

Порушеннями з боку замовників у такому випадку є: відхилення тендерних пропозицій учасників, продукція яких відповідає вимогам тендерної документації (про що надане визначене документальне підтвердження та інформація) або навпаки — визначення переможцем учасника, тендерна пропозиція якого не відповідає умовам тендерної документації в цій частині (навіть якщо фактично запропонована таким учасником продукція підходить замовнику).

Приклади рішень Комісії, відповідно до яких встановлено наявність порушення вимог

законодавства у сфері публічних закупівель з боку замовників під час проведення процедур закупівель офісного паперу:

неправомірне відхилення замовником тендерної пропозиції скаржника — встановлення замовником факту відсутності у складі тендерної пропозиції скаржника інформації про необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі (рішення від 20.06.2023 № 9034-р/пк-пз (UA-2023-05-26-012607-а));

неправомірне визначення замовником переможця процедури закупівлі:

наданий переможцем висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи не підтверджує відповідність формату запропонованого паперу та його застосування саме для офісних потреб — невідповідність пропозиції переможця умовам технічної специфікації та іншим вимогам, визначеним у тендерній документації, щодо предмета закупівлі (рішення від 27.09.2023 № 15409-р/пк-пз (UA-2023-08-30-003163-а));

надана переможцем декларація про відповідність не містить посилання на документи, складені за результатами проведеної оцінки відповідності продукції органами з оцінки відповідності, акредитованими в Національному агентстві з акредитації України (рішення від 25.09.2023 № 15250-р/пк-пз (UA-2023-07-28-007206-а));

у складі пропозиції переможця відсутня копія паспорта якості або сертифіката якості на товар із зазначенням усіх технічних показників згідно з вимогами тендерної документації, відсутня інформація про показник «Яскравість, % (ISO 2470)» (рішення від 16.08.2023 № 12891-р/пк-пз (UA-2023-07-14-005954-а));

наданий переможцем сертифікат не підтверджує відповідності запропонованого паперу за показником «білизна CIE» саме у відсотках (рішення від 06.06.2023 № 8153-р/пк-пз (UA-2023-05-09-008506-а));

у складі пропозиції переможця відсутні свідоцтва, сертифікати відповідності на запропонований переможцем товар, а також відсутні документи, які підтверджують відповідність запропонованого переможцем товару окремим характеристикам замовника (рішення від 21.09.2023 № 15155-р/пк-пз (UA-2023-08-23-011784-а)).

Приклади рішень Комісії, відповідно до яких встановлено правомірність дій замовника щодо відхилення тендерних пропозицій учасників:

встановлено відсутність у складі пропозиції скаржника інформації, що підтверджує відповідність пропозиції учасника технічним, якісним та кількісним характеристикам предмета закупівлі (рішення від 06.06.2023 № 8167-р/пк-пз (UA-2023-05-04-006347-а));

встановлено відсутність у складі пропозиції скаржника свідоцтва та сертифіката відповідності на запропонований товар (рішення від 18.10.2023 № 16693-р/пк-пз (UA-2023-08-23-011784-а)).

Проаналізувавши поширені порушення під час закупівель паперу офісного, орган оскарження звертає увагу замовників та учасників на таке.

Особливу увагу слід звернути на те, що зазначення в тендерній документації фрази «або еквівалент» не повинно бути формальним. Тобто замовник повинен врахувати необхідність наявності щонайменше двох виробників, продукція яких відповідає у сукупності всім вимогам замовника до предмета закупівлі.

Також у тендерній документації потрібно передбачити показники, за якими буде встановлюватись еквівалентність товару.

Якщо зазначається, що показники еквівалента повинні бути «не гіршими», ніж визначений у тендерній документації предмет закупівлі, замовнику потрібно визначити, що саме слід розуміти під поняттям «не гірше» (встановити відповідність конкретним характеристикам, визначити діапазон показників, зазначити показники «не менше/не більше» тощо).

Під час встановлення кваліфікаційних критеріїв та інших вимог до учасників процедур закупівель потрібно пересвідчитись, що такі вимоги не є надмірними й узгоджуються безпосередньо з предметом закупівлі.

Учасникам процедур закупівель рекомендується заздалегідь детально аналізувати вимоги тендерної документації, а в разі виявлення дискримінаційних вимог звертатись до замовників за роз'ясненнями та до органу оскарження зі скаргами з метою захисту прав та законних інтересів, пов'язаних з участю у процедурах закупівель.

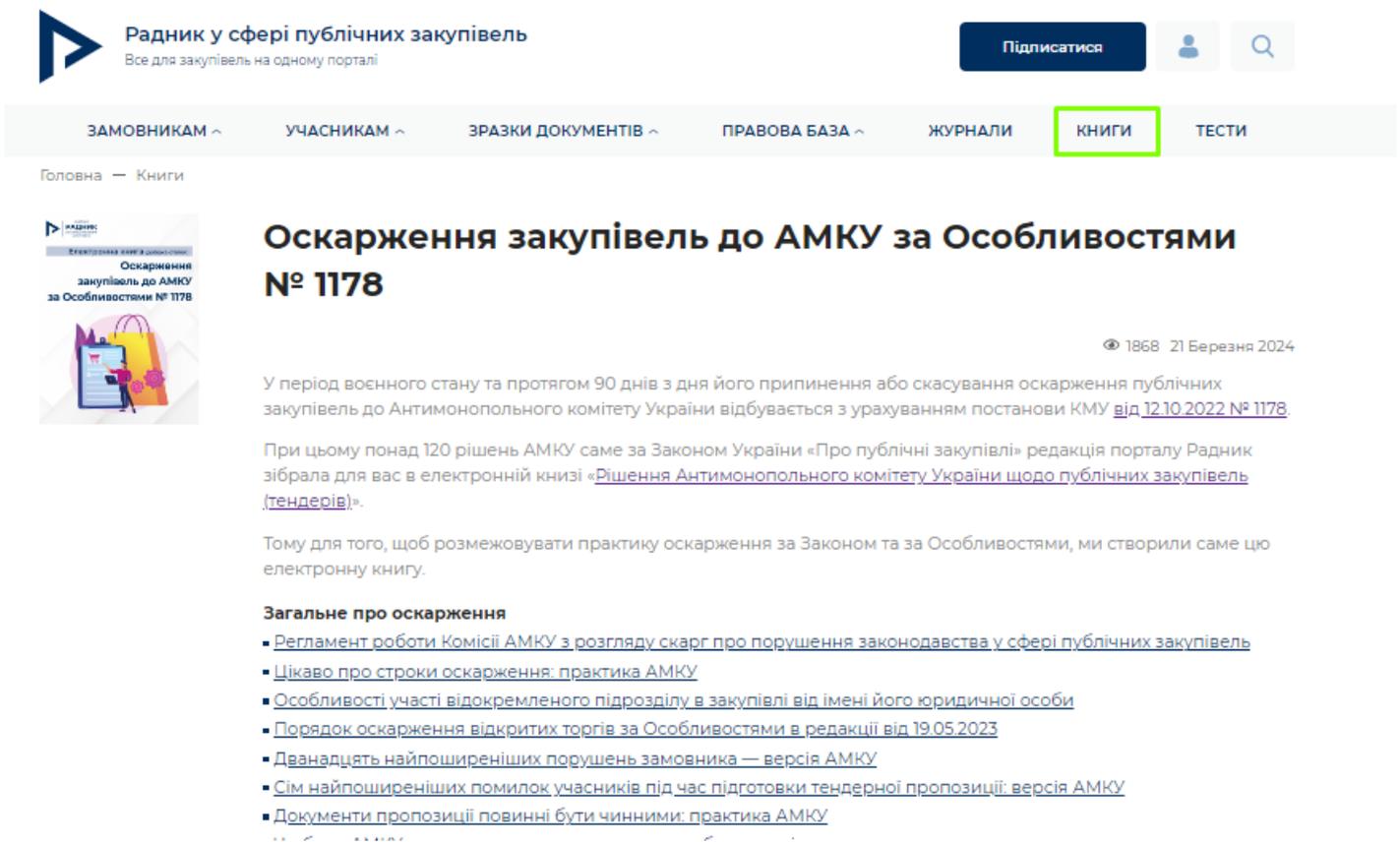
Також учасники процедур закупівель повинні розуміти, що у випадку, якщо умови тендерної документації не оскаржувались у встановленому законодавством порядку, вони мають бути виконані та відповідні документи надані у складі тендерної пропозиції.

Звертаємо вашу увагу, що у зв'язку зі змінами до постанови Кабінету Міністрів України **від 12.10.2022 № 1178** «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» в частині закупівлі продуктів харчування фахівцями порталу оновлено шпаргалки уповноваженої особи щодо вартісних меж:

Шпаргалка уповноваженої особи щодо застосування електронного каталогу Prozorro Market;

Шпаргалка уповноваженої особи щодо вартісних меж.

Нагадуємо про електронну книгу «**Оскарження закупівель до АМКУ за Особливостями № 1178**», в якій ви знайдете багато рішень органу оскарження по різноманітних питаннях:

The screenshot shows the website interface for the article. At the top, there is a navigation bar with the logo and name 'Радник у сфері публічних закупівель' and a 'Підписатися' button. Below the navigation bar, there is a menu with categories: ЗАМОВНИКАМ, УЧАСНИКАМ, ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ, ПРАВОВА БАЗА, ЖУРНАЛИ, **КНИГИ** (highlighted with a green box), and ТЕСТИ. The main content area features a breadcrumb 'Головна — Книги' and a thumbnail for the book 'Оскарження закупівель до АМКУ за Особливостями № 1178'. The article title is 'Оскарження закупівель до АМКУ за Особливостями № 1178' with a date '1868 21 Березня 2024'. The text discusses the suspension of public procurement tender appeals during the martial law period. A list of related articles is provided at the bottom.

Оскарження закупівель до АМКУ за Особливостями № 1178

1868 21 Березня 2024

У період воєнного стану та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування оскарження публічних закупівель до Антимонопольного комітету України відбувається з урахуванням постанови КМУ [від 12.10.2022 № 1178](#).

При цьому понад 120 рішень АМКУ саме за Законом України «Про публічні закупівлі» редакція порталу Радник зібрала для вас в електронній книзі «[Рішення Антимонопольного комітету України щодо публічних закупівель \(тендерів\)](#)».

Тому для того, щоб розмежувати практику оскарження за Законом та за Особливостями, ми створили саме цю електронну книгу.

Загальне про оскарження

- [Регламент роботи Комісії АМКУ з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель](#)
- [Цікаво про строки оскарження: практика АМКУ](#)
- [Особливості участі відокремленого підрозділу в закупівлі від імені його юридичної особи](#)
- [Порядок оскарження відкритих торгів за Особливостями в редакції від 19.05.2023](#)
- [Дванадцять найпоширеніших порушень замовника — версія АМКУ](#)
- [Сім найпоширеніших помилок учасників під час підготовки тендерної пропозиції: версія АМКУ](#)
- [Документи пропозиції повинні бути чинними: практика АМКУ](#)